

Collegebericht

Collegevergadering: 25 mei 2021

Zaaknummer : 843222
Afdeling : Algemene en Juridische Zaken Heemstede
Portefeuillehouder : J.F. Struijf
Openbaarheid : Actief openbaar

De regionale verwerving jeugd is een complex en uitdagend proces. Voor aanbieders, voor gemeenteraden en zeker ook voor het college. Het is geen dagelijkse routine. Er moeten de nodige bestuurlijke besluiten worden genomen die stap voor stap moeten leiden tot een eindresultaat: nieuwe contractvorming per 1 januari 2022.

De regionale verwerving jeugdhulp en de keuze voor een dialooggerichte aanbesteding brengt onzekerheden met zich mee, ook voor het college. Het vormgeven van de inhoudelijke opgave in een dialoofase - dat de start moet zijn van het partnerschap tussen gemeenten en aanbieders – zorgt ervoor dat nog veel vragen onbeantwoord blijven. Verschillende partijen beoordelen de informatievoorziening aan jeugdhulpaanbieders inclusief vrijgevestigden en vakspecialisten als onvoldoende. Om deze reden is ervoor gekozen om, zonder af te wijken van de einddatum, meer ruimte te creëren voor informatievoorziening door de publicatie van het pre-selectiedocument uit te stellen van juni tot begin september 2021.

In dit collegebericht gaan we nader in op het voorgestelde proces, de keuze voor het aanbestedingsmodel en de effecten van uitstel van de publicatie van het pre-selectiedocument.

Waarom aanbesteden en de keuze voor het aanbestedingsmodel

De overeenkomsten met jeugdhulpaanbieders eindigen – na gebruikmaking van de laatste verlengingsmogelijkheid - op 31 december 2022. Technisch gezien zullen de samenwerkende gemeenten een nieuwe verwervingsronde moeten uitvoeren. Belangrijker zijn de inhoudelijke redenen voor een nieuwe verwervingsronde en daarin ligt ook de samenhang met het gekozen model.

In een traditionele aanbestedingsprocedure maakt de aanbestedende partij een programma van eisen dat op detailniveau de gevraagde dienstverlening omschrijft. Vier jaar geleden hebben de samenwerkende gemeenten dit ook gedaan. Vooraf zijn de producten beschreven en bijvoorbeeld onderverdeeld in de categorieën licht, middel en zwaar. Ook de maximale zorgintensiteit inclusief details als opleidingsniveau en groepsgrootte stonden hierin beschreven evenals het bekostigingsmodel prijs per uur per product. Hoewel in de afgelopen jaren veel is bereikt kunnen alle betrokken stakeholders beamen dat de transformatiedoelen nog niet gehaald zijn. Ervaring heeft inmiddels geleerd dat de destijds gekozen verwervingsstrategie het leveren van maatwerk, flexibiliteit, het tijdig afschalen en de samenwerking tussen jeugdhulpaanbieders onvoldoende heeft gestimuleerd. Ook het gekozen bekostigingsmodel kent productie-opdrijvende prikkels. Deze wijze van aanbesteden stimuleert niet tot het realiseren van transformatiedoelen en veranderingen die destijds de bedoeling waren van de decentralisatie van jeugdhulp naar gemeenten.

Het behalen van deze transformatiedoelen staat daarnaast ook onder druk door de toenemende vraag naar jeugdhulp en de daarmee samenhangende tekorten die bij

de meeste gemeenten zijn ontstaan. Het roer moet dus om. Dat is aanleiding geweest voor de keuze voor een integraal perceel als uitgangspunt en voor een dialooggerichte aanbesteding. In de dialooggerichte aanbesteding willen we samen met een beperkt aantal partners vormgeven aan een goede opdrachtomschrijving die basis biedt voor het realiseren van de transformatie.

Mede op basis van de participatiesessies in 2020 zijn deze keuzes gemaakt. Deze keuzes worden ook gedeeld door onze contractpartners en andere stakeholders zoals het onderwijs of de gebruikers van jeugdhulp. We hebben als samenwerkende gemeenten gekozen voor een aanbestedingsmodel waarbij de vraag niet vooraf door de aanbestedende partij in detail wordt beschreven, maar waarin de opgave centraal staat: het in samenwerking invulling geven aan het behalen van de transformatiedoelen. In een dialooggerichte aanbesteding gaan we samen met partners de transformatiedoelen nader uitwerken en maken we afspraken over hoe de transformatie gerealiseerd kan worden. Hoe kunnen jeugdhulpaanbieders en gemeenten gezamenlijk daadwerkelijk invulling geven aan deze doelen, wat is daar randvoorwaardelijk nodig en welk bekostigingsmodel past daar het beste bij. De gemaakte afspraken en doelen krijgen vorm in de definitieve inschrijving en het contract dat gesloten wordt.

De keuze voor een dialooggerichte aanbesteding betekent ook dat in deze fase van het verwervingsproces nog veel vragen onbeantwoord blijven. Daarvoor willen we juist gebruik maken van de expertise en ervaring van de aanbieders en andere stakeholders. Zij weten immers beter wat werkt dan een gemeente. We bepalen dus niet alles vooraf, maar creëren een strategisch partnerschap waarbij gemeenten en jeugdhulpaanbieders gezamenlijk verantwoordelijkheid willen en kunnen nemen voor de gewenste transformatie en voor de financiële problematiek.

Pas op de plaats

De verwerving start pas formeel met de publicatie van het pre-selectiedocument. Verschillende partijen kunnen zich (nog) niet vinden in het gekozen aanbestedingsmodel. Nu afstappen van deze koers betekent in feite dat het gehele verwervingsproces opnieuw moet worden voorbereid en ontworpen. Dit leidt onverhoepelijk tot het niet halen van de einddatum 31 december 2022 alsmede tot vertraging in de inhoudelijke transformatie die alle betrokkenen – gemeenteraden colleges, jeugdhulpaanbieders en andere stakeholders – beogen. Binnen de doorlooptijd van het regionale verwervingsproces is het wel mogelijk om meer ruimte te creëren voor informatievoorziening richting aanbieders, gemeenteraden en andere stakeholders. Dat kan door de publicatie van het pre-selectiedocument uit te stellen van juni tot begin september. Dit komt tevens tegemoet aan de wens om eerst de Regiovisie vast te stellen. Deze staat gepland voor de gemeenteraad in september.

Informatievoorziening en communicatie

De samenwerkende gemeenten zijn een jaar geleden begonnen met de voorbereidingen, waarbij de Norm voor Opdrachtgeverschap het leidend kader is. Er zijn voorlichtingsbijeenkomsten geweest voor aanbieders en er zijn participatiesessies georganiseerd met verschillende stakeholders. Daarnaast zijn er bestuurlijke bijeenkomsten geweest waaronder op 19 mei nog een bijeenkomst met bestuurders van jeugdhulpaanbieders en de onderwijssamenwerkingsverbanden om te discussiëren over de betekenis van het begrip 'strategisch partnerschap'. De

formele verwervingsprocedure is ook nog niet gestart. Uitstel van publicatie geeft de gelegenheid nog enkele van deze bijeenkomsten te organiseren.

Regiovisie en verwervingsstrategie en pre-selectiedocument

Daarnaast stelt u de Regiovisie vast. Voor u zal hierin niet veel nieuwe informatie staan. Echter is het wel de eerste keer dat er een regionale visie wordt vastgesteld waarmee de samenwerkende colleges kunnen sturen. Nadat u de Regiovisie heeft vastgesteld kan vervolgens het pre-selectiedocument worden gepubliceerd. Met dit document beogen de samenwerkende gemeenten een aantal strategisch partners te selecteren die zich committeren aan de opgave en bereid zijn deze met de gemeenten verder uit te werken in dialoog, met inzet van hun expertise en ervaring. Pas dan start het feitelijke verwervingsproces.

Vrijgevestigden

De positie van vrijgevestigden in de verwervingsstrategie kan anders worden ingevuld. Net als de Raad acht het college hen een onmisbaar onderdeel van het lokale en regionale zorglandschap. Wel verwacht het college dat vrijgevestigden bereid zijn samen te werken met de nog te selecteren strategisch partners. Er zijn verschillende vormen van samenwerking denkbaar, de vorm waarin dat gebeurt is dan ook onderdeel van dialoog. Het college koerst niet op voorhand af op formele constructies zoals hoofd- en onderaannemerschap maar op vrijgevestigden de positie te geven die ze verdienen. Dat kan in de vorm van een geormerkt budget dat wordt gereserveerd voor deze marktpartijen maar ook bijvoorbeeld in de vorm van een apart perceel. Dat betekent een aanpassing van het preselectiedocument.

Tot slot

Het college hecht waarde aan de dialooggerichte aanbesteding en aan goede communicatie en informatievoorziening. Enerzijds door de keuze van het aanbestedingsmodel, anderzijds ook omdat er nu eenmaal sprake is van een complex proces met vele belangen in een regionale context. Ook voor het college en de samenwerkende gemeenten is het een spannend proces. Uitstel van publicatie van het preselectiedocument biedt ruimte, zonder daarbij de deadline van 1 januari 2022 uit het oog te verliezen.